

Robert Stiphout

REDACTIONEEL

Pas op voor de mol

Hoe ver de hand van inlichtingendiensten kan reiken, blijkt wel uit de toch wat sneue ontstaansgeschiedenis van de Vereniging Nederland-DDR. In de Koude Oorlog (1949-1989) werd de vereniging opgericht om de banden tussen Nederland en het Duitsland aan de andere kant van het IJzeren Gordijn aan te halen. Wat de oprichters niet wisten, was dat zich onder hen een mol van de Binnenlandse Veiligheidsdienst (nu AIVD) bevond en dat de akten voor de oprichting van hun vereniging door die mol werden geschreven op het bureau van de veiligheidsdienst. Als voorbeeld dienden de akten van de vereniging Nederland-Sovjet Unie, waarbinnen – jawel – ook een informant actief was. De spionnen moeten hebben gehuild van het lachen.

Dat was dus in de Koude Oorlog toen Nederlanders, ook advocaten, inlichtingendiensten eerder onderschatten dan overschatten. De inlichtingenman? Dat was toch iemand die vanachter een krant met twee gaatjes subversievelingen in het oog hield? Tegenwoordig is dat wel anders. Advocaten weten dat de overheid ze kan afluisteren en in sommige gevallen ook echt afluistert; op kantoor, in het gevang of in de spreekkamers op politiekantoren. Doorgewinterde cliënten hebben er al een trucje voor bedacht: tijdens het gesprek met de advocaat met de vingers op tafel trommelen om de opnameapparatuur te storen. Advocaten weten vast ook dat bedrijfsspionage aan de orde van de dag is. Er zijn lieden die vanuit de auto voor kantoor proberen

te hacken in het netwerk om eens te kijken wat er voor bruikbaar te vinden is. En advocaten weten ook dat wat de AIVD hoort, ziet of leest gemakkelijk via Meld Misdaad Anoniem naar het Openbaar Ministerie kan worden gesluist.

Advocaten weten dat allemaal. Maar handelen ze er ook naar? Geen advocaat die er aan denkt om processtukken op de voorstoel van zijn of haar auto te laten slingeren met het autoraampje op een kier. Maar zeg eens eerlijk: welke advocaat versleutelt zijn e-mails (met stukken) voor ze te versturen? En: welke advocaat logt altijd uit voor van zijn bureau weg te lopen? Of: welke advocaat zet zijn documenten alleen versleuteld in de cloud en op thuis-pc? Op de digitale parkeerplaats, naast de digitale snelweg zullen er advocaten zijn die wel hun stukken laten slingeren op de voorstoel, sommigen misschien wel met het autoraam helemaal open.

Het feit dat de overheid als het om privacy gaat steeds vaker de grenzen van de wet opzoekt, het feit dat de regering ze wil verleggen en het feit dat de mogelijkheden om privacy online te waarborgen groeien, was voor het *Advocatenblad* reden om een dossier over privacy aan te leggen waarin staat hoe de privacy in Nederland verdween, wanneer u wordt afgeluisterd en wat advocaten kunnen doen om zich te beschermen. Een gewaarschuwd advocaat telt voor twee. Dit alles aangekondigd met een omslag waarop honderden foto's van advocaten staan, foto's die zij vooral zelf online plaatsten.

Matthijs Kaaks

‘Opstelten mag in zijn handen knijpen dat hij wegkomt met een enkel bonnetje’

PAG. 5

Walter Hendriksen

‘De onderzoeksopdracht van de commissie-Wolfsen is beperkt’

PAG. 60